

30/3/1978

נבטייה ובופור: מעוזי אש"ף

האחרונים בדרום הלבנון

— מאת עמיהוד ישראלי —

הפסקת האש החרו-צדדית, שהכריז צה"ל בדרום-לבנון, הותירה שתי מובלעות, שהן מובלעות שטחיות-הפקה. הצבא הסורי נערך צפונה להן, ואילו צה"ל מצוי דרומה להן, כאשר המחבלים שולטים בתוכן.

המובלעת המערבית מקרב השתיים כוללת את רצועת הר חוף, ראשדיה-צור, דרומית ל-ליטאני, שרוחבה הממוצע מגיע ל-2-3 ק"מ, והיא נשענת על עיירת-הנמל צור ומחנות הפליטים שבסביבתה. צה"ל חולש על מובלעת זו מצד מזרח, כי שיש לו יתרון טופוגרפי מובהק. המובלעת המזרחית משתרעת מצפון לנהר ליטאני, ושוליה נוגעים בדרך הליטאני — דיינו, במרחב הקניון, שבו משיגה הנהר את כיוונו ליס-התיכון.

צומת איסטראטגי

במובלעת המזרחית ממוקמת מיפקדת אש"ף בעיירה נבטייה א-תחתא (התחתית). בשוליה

הצפוניים משתרע מחנה של צבא לבנון לשעבר, ואילו ב-מבואותיה המערביים מצוי מחנה שהיה בשליטת או"ם. חשיבותה של נבטייה התחמת נעוצה לא רק בתיפקודה המינהליים בעבר, אלא בעיקר בשליטתה על צומת הכבישים החשוב ביותר מצפון לליטאני: שני כבישים יוצאים ממנה מערבה ומתחברים לכביש-החוף, המקשר את צור וצידון. מן הרביש הדרומי, שמבין שני כבישים אלה, מסתעפת שלוחה, החוצה את נהר הליטאני דרום-מה, בגשר קעקעייה. זה האחרון נתון בשליטת צה"ל באגפו הדרומי.

כביש שלישי יוצא מנבטייה צפונה מערבה. כביש רביעי פונה צפונה מנבטייה לעבר הר-

עיירה ג'יזין וסכר הליטאני, הר נתונים שניהם לשליטה סורית. הכביש החמישי פונה דרומית-מזרחית לעבר הליטאני ויורד כ-350 מטר עד לגשר חרדלה, המחבר את נבטייה עם המובלעת הנוצרית של מארג-עיון. על מעבר גשר חרדלה שולטים המחבלים ממעוזיהם מן המיבצרים הצלבני בופור (בגובה של 717 מטר).

מעוז הררי

בופור היא מצודה טבעית ש-הוקמה בידי שליטיה המוסלמיים של דמשק כדי להגן על הנתיב, המוביל מדמשק לבקעת-עיון. למעבר הליטאני, בואכה צור, אש"ף השתלט על בופור לפני כשנתיים. ממעוז זה, שהוא עמיד בפני ארטילריה מודרנית, נהנים המחבלים משדה-אש רחב ומשליטה טופוגרפית מוחלטת — לא רק על המובלעת הנוצרית של מארג-עיון, אלא גם על ישובי אצבע-הגליל.

יצוין, כי המרחק האווירי מ-בופור למטולה אינו עולה על 6.5 ק"מ, ואילו המרחק האווירי לשוליה של קרית-שמונה הוא 11 ק"מ ועדיין מצוי בטווח של מטול רקטי קונבנציונלי.

שלוחות המצוק, המזדקר מ-על לקניון הליטאני, שליד הר כפר ארנון (גובה של 600 מטר) — נקרא בערבית ג'בל בלד אי-סקיף. שלוחות המצוק, ה-בנויים נקייקיסלע, שולטים על גשר חרדלה שמתחתם, וכן על העיירות קליעה ומארג-עיון הר-נוצריות, אשר משתרעות מ-נגד, כעל כף היד. כל זמן ש-שרשרת המצוקים והמיבצרים הצלבני בופור לא יטוהרו מ-מחבלים — יימשך ירי הקטיוש שות והירי הארטילרי מסביבות נבטייה-העלית, ארנון וקניני המצוקים לעבר ישובינו ויישור-בי הנוצרים. תפיסת גשר חר-דלה באפיק הליטאני בידי הר-או"ם לא תפתור את בעייתה הבטחוני תהשוטפת של ישראל.